

ИЗДАВАЈЕ СУБОТОМ
 Цијена:
 За ЦИТУ ГОРУ и ДУБЕТНО
 УГАРСКУ на годину 6 дина, а
 по годино 5 дина, а четврт годиње
 1 дина и 50 новачка.
 За ВАКУМ и ХЕРЦЕГОВИНУ
 и остале земље у ЈЕРГОНИ
 и АМЕРИЦИ на годину 80 дина,
 по годино 10 дина,
 а четврт годиње 5 дина.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖВНОСТ.

Прочитајући ове насловне
 новине истаје да администра-
 ција „Глас Црногораца“ на Цети-
 ње, а пошто се и важећу упу-
 тилом на новину у Кошар. До-
 казати ишау на уредништу. Руп-
 оца се не обраћају.
 За ове наслове, по проточи-
 мају важећу се пошти. У писмама
 од реда не важе пут, а са насло-
 вама пут не важе. За ове нас-
 лове и за дужи пријатељи нову-
 шта се.

ПОЛИТИЧКИ ПРГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 12 новембра.

Кронштат и Тулон као да ће бити од недогледних пошлеца. „Келиске Новине“ кажу, да су Кронштат и Тулон ослободили Француску од оне тешке море, која би је притискала од прије, само кад би повлачила с њом рату са Немачком, то је у Јеаропи сад отворено ново стање, према коме и Немачка мораће гледати, да се прилагоди. Ж. Симон у свом врло впа- чајном чланку, штампаном у „Фигаро“, међу осталим говори: „На маневрима у Лотарији присутан је био принц Немолоитавски, савиционичући на тај начин прије двадесет и три године учинилу конвенцију једне француске покрајине. Француској је то врло тешко било, али овој мјед нимам није испознала. Она је тек сад претрпјела величанственим свечано- стима савез, који је учинио крај пад- моћи немачке царевине. Да је ово овако најбоље нам свијеточи поносна Инглеска. Кад су се Инглеси увјерили, да је мудра влада Цара Александра III на мучуњени до данас начини скло- пива савез с Француском, тргну су се и то тако живо, да се човек чисто мора чудити. До скоро мало је било инглеских органа, који су симпатично инасила на Русију, а сад смо и сам краљ великобританске штампе „Тајмс“, орган Сети, изражава се о Русији и њеним савезима најлакшаније: препоручујући руска бонуса рече, да су се Инглеси и Русија и везале са- ми у отауу ће бити одговорити својим кредиторима, а ово је много, па још од „Тајмса“, који је влада у најпримм бојама старао се преставати руско савезе. Ово је био посредом одго- вор њемачкој штампи, која се старала, да препоручи изложу Инглеске свог савезника, Италију, која се залази у потешкијем савезијоничјем приликама. Инглеска на прије, кад су прилико и погодније било, није хтјела водити ко- стоњем својим рукама на ватре, а сад по готову. Наравно, кад је окрону овако „Тајмс“, да и друге инглеске новине не ншту дручије: све се у томе слажу. Ово се има сматрати као једна огромна манифестација од стране цијелог инглеског народа. Овом се ма- нифестацијом коначно решава питање, које је на дневном реду све још нај- прије од двојице, на за тим од тројице савеза, а то је: да ли да пристано и Инглеска у тај савез или не? Како је данас у Инглеској, о томе Аргус из Лондона у „Новом Времену“ пише у главном овако:

Инглески су се мстови и поли- тичара били подијелили у два логора. Док је лорд Салисбори нукао са собом торјевне у корист тјешњег пријатељ- ства са Немачком, либерали — вигов- ци — ишли су за Гледстоном, који је желио најстржију неутралност. Крон- штат је поштрио ово питање. Њети и у јесеп 1891 г. борбиски кабинет напрегао је био сву снагу, да се то- ријско министарство категорично из- рази и даде позитивне обавезе на слу- чај јевропског новоникта. У многијем су круговима вјеровали, да је лорд Салисбори обећао Цару Вилхелму обра- чу немачкијех обавеза инглескијем бри- ганоме. Против тога су устаили били либерални органи, и друштво лијени- јем дочеком француског бродовца из- рачило је одобреша либералног гле- дашта.

(Од тог доба на друштвено ми-

шљене Инглеско већма је утипао, него преса или трибуна, равној догађаја на континенту, на име унутарњи и спо- лашњи пад Немачке и слабљене трој- ног савеза с једне стране, а с друго- — јачање и снага Русије и Францу- ске и развитак међу њима савеза.

Тулон и Париз, а такође и Ко- нопцаган, преставили су тај савез као савршен савез, и као најважн Инглеско по- јављује на сви уста, да у томе пита- њу неће Салисборијевог рипоња, по- то да прими Гледстоново.

Са вјештином, која је својствена инглескијем политичарима, први је то изјавио орган истог лорда Салисбори, потпуно се одричући од прије пропо- вједаниог гледишта и изражавајући у име цијеле Инглеске погледи противне са таквом енергијом, да се могло ка- лити, као да су торјевани нећ на вла- ди и „Morning Post“ говори већ у име владе. Орган либералне владе изравао се други дан иза тога у истом сми- слау, т. ј. у својем пређашнем, само што је прећутао, да је потребно по- цишјити инглеско бродовце на Среди- земном мору, као што је то захтијевао торјевски орган. К њима се придру- жно и орган Сети, као год и све дру- ге лондонске новине. Неку ошозичју напоран је био учинити најавторитет- нији орган торјеваца — „Standard“, али је приморан био ућутати, будући осуђен од своје стране, та је и сам почео хвалити марија карактер руско- француског споразума.

Торјевска странка, на тај начин, обвезала се пред цијелом земљом, да се неће савезе уз тројни савез.

Узрок сумања, да ће лорд Салисбори, кад би био на влади, умјети потче- нити овоје лично симпатије инвјешто- ном положају и деијем својој страним обвезама. А почет, без какве год помоћи од стране Инглеске, чланови тројног савеза мучно да ће кад год одважити се, да отпочну борбу, то манифестација инглеског друштвеног мишљења још озбиљније најамчује општи мир.

Заједно са питањем о неутрално- сти Инглеске, кољико се да видјети, ријешено је и друго — о политички- јем тежињама Италије. Овог лета кон- риналоски кабинет доцније је онет, да га поуче Немачка у демонстративно непријатељство према Француској. Ита- лија се заиста припремала, да учини грдну погрешку, на коју би морала жестоко платити, али је од ово погреш- ке спасио савјети Гледстонови. Во- лико старац, не гледајући на огромни рад, само који се Ирландског питања тиче, није престајао бацити се и спо- лашном политиком, а особито одноша- јима према Италији, који су влада били једна од најглавнијих брига у његовом животу. По његовој личној жељи, лорд Розбери енергично је упутио британску дипломатију против усилжавања њемачке, и Италија се за- држала у пристојнијем границама.

Али борба Инглеске и Немачке ово утицаја у авиринулу још је тра- јала, кад су настале француско-руске обавезности. Величанствено покориште срдачног братимосла дичју народа тако моћнијех спозналањом савезом, као и енергијом духа, отпријезило је и учинило врло тежак утиски на тали- јанце. Они су јасно увидјели, да је њихов савез са средњејевропским царевинама увалудан, јер, и ако би могле што учинити на суку, на мору не би могле ништа учинити у одбрану Италије од ошозичја, која би (а) на мору пријетила.

Зато је Талијански први министар и корисно се годнијем случајем, да оуди систему Криспијеву и његовијех присталица, систему која је довела Италију, услед ирекомјерног, несправ- лјивног савеза неоруживања до тешке економичке кризе. Г. Ђинони, истини, најваљује потпуно вјерност авиринал- оскг кабинета према својим савезни- цима, али и оскршво постојећемо посто- ног програма реформами доказује, да та „вјерност“ може бити само платоска. Инглески либерални органи обрађају особиту пажњу на ово, да је први министар у овојј бесједи — програму навео све оне исте аргументе чланка Гледстоновог, а то је било штампано уоправ кад је он дошао на владу при крају прошле године. „Times“ и „Morning Post“ и у овоме вду заједно са либе- ралима и хаже одважност првог тали- јанског министра. Једина „Standard“ дајва мишљење немачке питање и тврди, да је Ђинонијева ипјана „ра- стужила све искрене пријатеље Ита- лије.“

Такво фактично одступање римско владе од средњејевропске политике и управљиве према савјетима Сов-зем- ском кабинета, наравно, чини тројици савез још мало опаснијем и значајнијем.

Али ако је очигледно, да присуство Гледстоново на челу инглеске владе не само да најамчује неутралност Инглеске, него и Италију у њу улази, та се пита, да ли ће он утицати својим идејама и кад заист пријеђе у друго руке тољког овла, да подржи Инглеску, а посредно и Италију у овом тешком току?

Идеја неутралности као кориснија за Инглеску политику, а нарочито да се избјегне сукоб са таквом, страшином омагом, као што је руско-француски савез, дубоко се укоријенила у умовима Инглеса. Савези покушај од стране Салисборија и његовијех присталица у корист Немачке, изазваће цијелу буру у инглеском друштвеном мишљењу. Кољико је овака ова најновија поли- тичка струја, најбоље се види отуд, што је так и „Westminster Gazette“ предложила, да се дође до непосредног споразума са Русијом и Француском што се тиче източног и мисирског питања, као год и свију другијех, не осврћући се на државу тројног савеза!

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Руско-Српско трговина

Виноградни „Триговиски Гласник“ доноси овај реферат из руског дјела:

Ма да је у овом цијешеном листу о овим предмету, коме маслов горе истаосмо, важе пута и исприваје исати ина уз- мавмо поре да о истој ствари проговаримо, неба да вољно тољко диривјела самој ствари, која је од тако огромне важности по нас, а не само и уо братску нам земљу Русију.

О руско српској трговини прво су отпочели размислати сви Руси 1874. године. Један Рус био је ивије читав један плив, ико би се томе послу могло приступити, а 1876. године и сам је дошао у Србију, да испитује трговачко одишаје у погледу везе о трговини руском и у овог образно се је првији дужици и Србије на помоћ, да се то возо разиграју и утврде, а поодо је илавао и нарочито комисију рускиа трговача, која је ли цијел- инала да ту ствар што боље испита, и првотуна остваривању руско-српско тр- говине.

Удана и подијела пошлеца година која су у истој циједа и од њихово и од наше стране предузимати, подати су нам и сувише, та их не треба оидје ни илавати. Довољно је напоменути само то: да смо и поред овог „одушављања“ из руско

српску трговину, остала инак на староме... ствари се ни најмање нијесе намјенило. И узводи и изводи наша трговина упућена је правцем запада, а Русија као да и не постоја.

Многе ствари, која добијемо са запада, добили би и јестинија и боде на Русије, као на пр. цивилне утвари, богоалужене амага, лисоге, коштане приборе свијеће, отечариское свијаће, чај, разно марало од руског робија, а икоде, одличног руског вина, румиса, расе сви шпртци итд. итд.

Русија је јана и продуктивна земља и, узводе некине омаго, ни би моћи трговину са запада доста јакмо ограничити а тем самим осигуран би били од западних коова и криза.

Ми би пак нашу извозну трговину такође јакмо унаприједили и осигурали, ова сад живи престо од средњејевропске политике, а кад су интереси та средњејевропе, гралице нам се затворе, трговци пак наши пропадају. А шта ми извозимо? Извозимо, као најглавније извозне предмете, стоку, што пљине вино и ракије, а то су све предмети, које Русија тражи, и које добро слаћа.

Обрнемо ли се извозном трговином Русији, онда ћемо се културисати љеосар запада; трговци наша биће обезбјајеи од ошозич исређених догађаја као што се ових дана у другом облику поналају у Штајабруку, а кад то постигнемо, онда смо постигли правилим развој наше трговине.

Да се и са извозном трговином упу- тимо правцем Русије, говори нам и тај разлог: што се нама давање и нама вина и давао у извозу троше у Русији, али не несрећни, не као наш провинод већ под имодом француским. Српска вина и српске циљене извесношћу својом одичу не само подупаваоим земљама, већ и цијелој Јевропи; али и пак та вина и те шљине долазе нам под туђим именом, већ један Рус.

Уловим у сад како нам је створе трговина нестарије да се сад ево претлаца.

Русија набавља наше винои доде на туђи руку и под туђим кома сумља да ће прије и о овоме рачуна набављати неопосредно од нас.

А за ашу руско српско трговине сад већ има услова. Ево Гагаринског друштва, а ето и нашег бродарског; само још ваљимо труда да те ашо утврдиемо.

Страна Говеда и управљење домаћег говедарства.

Питање о поправци нашег домаћег стоја говеда још није са свим пречистињено, а сва је прилика да се још на дуго врјеме не ће ошозити нама ишоловани подосри- предечи у томе: на који начин ваља по- прављати домаћи стој говеда.

Два су једна, међ која снада и инаод ових редова, мишљенија, да домаћи говеда ваља поправљати у сопственој ави разви- ним нарешем, добром храмом и негом, — докле други мавлае да домаћи говеда тре- ба поправљати страним ваљаним расама.

Истача је, да се умношесом при страних раса говеда у домаћи стој, прије моме доћи до извјесних резултата при иначо ваљаном начину одгаивања; али, инаод та резултати не могу бити од тако трајно приједности по домаћи говедарство, али они која би се, иотима не тако брзо, постигла управљом домаћим говеда у сопственој ави.

Не смалојано оба постојећа мишљенија нијају своје веће али нама приједности и ни једно не треба само неоправдане одба- цивати, бар докле, док нам државни заво- ди и ипједни школовани подосриједичи не изнесу поуздано резултате, који ће бити од иредсудног значаја по ријешено рече- ног питања.

Али и при најбољој вољи и најва- љем раду по овом питању, има се дуго и дуго чекати, дик се дође до поузданих података. И треба ли на те податке чека- ти ошрптонну руку или ваља и прије тога нешто радити на унапрођењу домаћег го- ведарства!

Илику је намати да се не смије че- кати, већ да треба радити, и сад само ваља пречистити питање у ном правцу ваља учинити тај иредсудни рад? Ми ће- мо учинити да одговоримо вамо ми масливо о томе питању.

Ми би врло брзо и узрвато могли да одиговрамо на ово питање личиој увјере-

ЈАВНА ПРОДАЈА.

Моје имање у Подгорици, које се састоји из једне двокатне куће с најлепшијем за хотел, са баштом и просторном штаком — и ако није никаквим путем отуђено — продајем из слободне руке. — Имање ово коштао ме 13.000 евра, а попуњам га у пола цијене т. ј. за 6.500 евра у готовом новцу. — Ко би ово имање жељо купити нека ми се изложи лично или писмено пријавити. — Покућство продајем на по се. Подгорица, 1 октобра 1893.

КОЈ ШИНКОЛА.

(6-5)

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру кафу!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА И ПАКЕТА, које Нису

ПРАВА ФРАНКОВА КАВА, већ подражавана

Хотелем впуску и добру кафу, то штите **ПРАВУ ФРАНКОВУ КАВУ**, која је **САМО ПРАВА** с њеним заштитним знацима:

и њеним подликом:

Heinrich Frank Söhne
Linz.
Ludwigsburg.

(1-3)

Зато: **ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!**

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава“ може само с њеном у зрну зготовити, — не, јер добар придатак **УВЕЋАВА** снагу кафи, њену боју и њен вјус.

То је факт, уверите се сами пробави!

ПРАВУ ФРАНКОВУ КАВУ.

За црну кафу: 4 кашике зрнене кафе — 1 кашичу **ФРАНК** кафе.
" белу " 3 " " " " " " " **ФРАНК** "

ОГЛАСИ

ПОЗНА на куповину Сребрана I класе 7-га кола краљ. срп. држ. класе Лутрије, за привредне циљеве, прво зучење биће 10 јануара 1894 год.

Од 30.000 Сребрана има 15.000 добитина.

Година родотца: 150.000 75.000
25.000 40.000 25.000 30.000
25.000 20.000 15.000 10.000
и т. д.

Цијена Сребрана:

(1/2) цијела етаје 24 динара
(1/4) половина " 12 "
(1/8) четвртина " 6 "
(1/16) осмина " 3 "

Подписана продају посто сребра и под гаранцијом блага извјешта, као и под гаранцијом блага и играчама на аукцији бесплатно. За тачну и бољидну улогу јачина

Мердекал Кооп и Син

оказани продају краљ. срп. држ. класе Лутрије

(1-3) Биоград.

PARIS
GRANDS MAGASINS DU
Printemps
NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue general illustre, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'HYVER, sur demande adressée a M. JULES JALOUET & Co PARIS

Tous les renseignements relatifs aux conditions de vente, ainsi que les conditions d'expédition, sont indiqués dans le Catalogue.

Paris

(6-5)

ПРАВА ФРАНКОВА КАВА

СВАМА ПОШТОВАНИМ ГАЗДАРИЦАМА СРПСКИМ.

Врло често чујемо питања — особито од оних госпођа које су на страни била, — зашто је бела кава тамо вкупнија и јача а и лепшу бојом боју има него код нас.

ЗАШТО немалко кава и код нас тако нста бити?

ЗАТО јер је немалко тако добро зготовити.

Да би добру, јаку и притам свагда једину каву скувати мигам, кучио је прво при куповању каве особито пазити. (Узмите цијену или јабу помешано с Рјором добро врста.)

ПРИДАЈТЕ МАЛУ ДОЗУ

ПРАВЕ ФРАНКОВЕ КАВЕ

и ви ћете постати добру каву с пријатним мирисом, лепом бојом.

Много Газдарница узимају као придатак и прикв јечам, смоке или лебљичу. Ти придатаци чине каву густу, мутну и киселу и немогу кави дати нишк омиљену лепу боју нишк чврста акус.

ФРАНКОВА КАВА ради њених добрих својства, која увећавају акус кави у зрну, врло је разрострата и тражна, зато препоручујемо најтеплеје свима онима који је још неба познавали да пробаву, и чинимо том приликом пажљиво да осјетите на овој подлици:

Heinrich Frank Söhne
Linz.
LUDWIGSBURG.

и на ово фабрично знакове:

пазе, јер кутје су од многих фабриката подражаване ради акусет прџста њених кшћних производа.